

Skamieniałości kręgowców to nie tylko szkielety, kości i zęby dużych zwierząt. Większość z nich należała do małych organizmów, których szczątki często były pomijane lub niezauważane. Mimo niewielkich rozmiarów mogą dostarczyć wielu informacji, jeśli poświęci się im trochę uwagi i dokładnie się im przyjrzy.

Kręgowce pod mikroskopem

otolity

Otolity ryby *Micromesistius arcuatus* z Rybnicy, liczące 15 milionów lat (fot. Dariusz Nast)

Współczesny błękitnik
(źródło: www.aquaportail.com)

Otolity to małe wapienne (głównie aragonitowe) kamyki słuchowe, które rosną w uchu wewnętrznym kręgowców przez całe ich życie. Odpowiadają przede wszystkim za poczucie orientacji w przestrzeni podczas poruszania się, zwłaszcza pływania. Najlepiej rozwinięte są u ryb. U tej grupy zwierząt otolity są na tyle charakterystyczne, że na podstawie samych tych struktur można określić, jakie gatunki ryb żyły w morzach miliony lat temu.

wypluwki

Wypluwka z kośćmi gryzonia
(fot. Darek Nast)

Puszczyk z okolic PAN Muzeum Ziemi w Warszawie
(fot. Darek Nast)

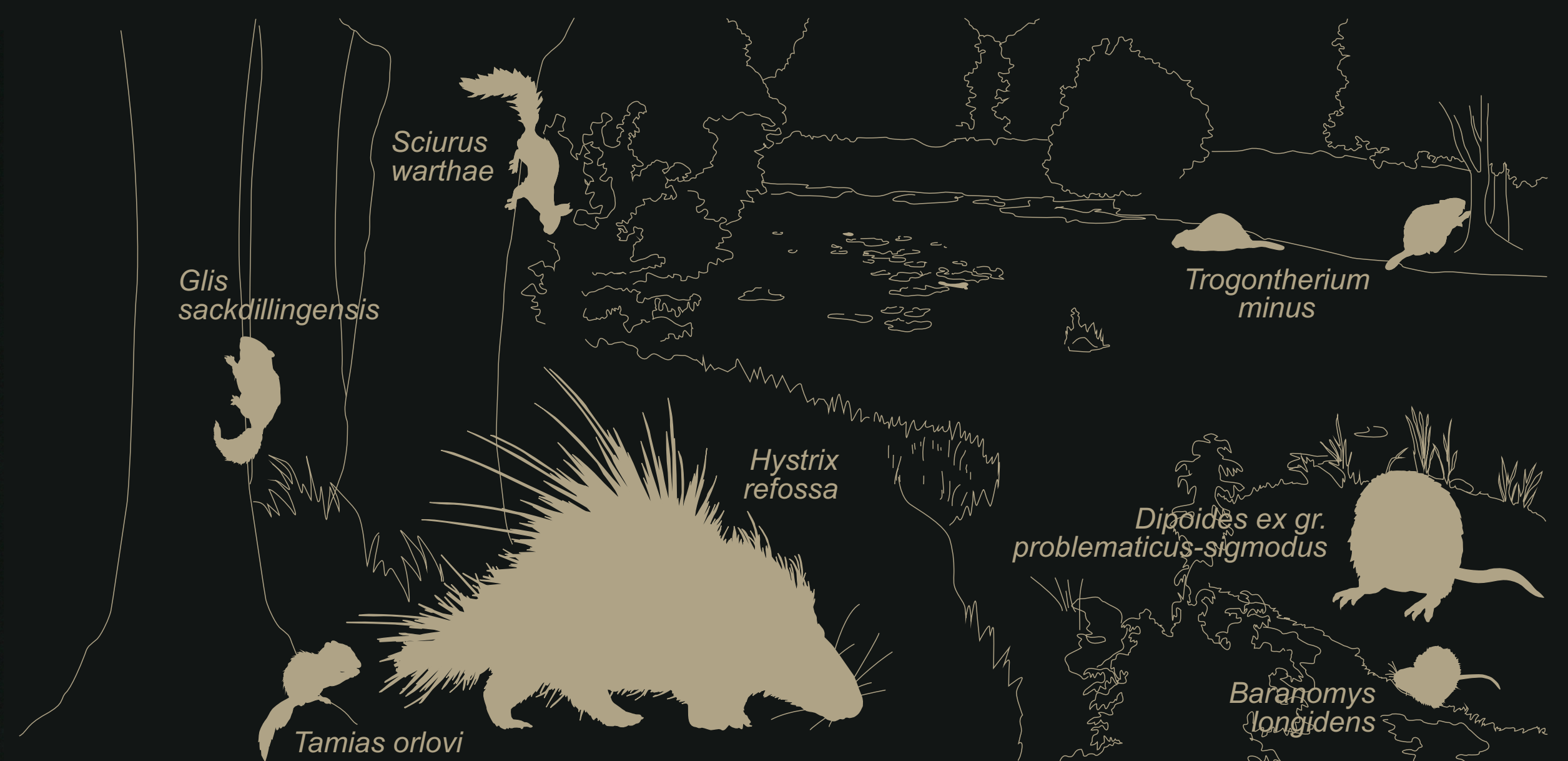
Kostki w wypluwce to prawdopodobnie smużka
(fot. AfroBrazilian)

Często w lesie, pod niektórymi drzewami, można znaleźć owalne lub kuliste struktury wypełnione kośćmi małych ssaków, ptaków i gadów. Są to tzw. wypluwki. Wypluwki stanowią niestrawione resztki upolowanych ofiar, które są formowane w podłużny kształt i wypluwane przez drapieżne ptaki. Dzięki nim wiemy, na co polują miejscowe drapieżniki.

zęby

Siekacze plioceńskich gryzoni z okolicy miejscowości Węże
(fot. Darek Nast)

Gryzonia z Wężów (rekonstrukcja, Ola Hołda - Michalska)

Wiele gatunków ssaków i ich bliskich krewnych opisano na podstawie samych zębów. Wynika to z tego, że są one często najtwardszym elementem całego szkieletu i dlatego najłatwiej ulegają fosylizacji. Nie wszystkie zęby są jednak równie charakterystyczne dla gatunku. W przypadku gryzoni najbardziej diagnostyczne są trzonowce i przedtrzonowce.